

PRZEGŁĄD.

Monarchya Austriacka. — Hiszpania. — Francya. — Włochy.
— Niemce. — Prusy. — Rosya. — Rzecz domowa. — Wiado-
mości handlowe.

Monarchya Austriacka.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 17. stycznia. C. k. Styryjskie gubernium prze-
stało galicyjskiemu c. k. gubernium krajowemu dla pogo-
rzelców Brodzkich kwotę 91 złr 31 1/4 kr.

C. k. gubernium krajowe ma sobie za miły obowiązek
podać to z wyrazem podziękowania do wiadomości publicznej.

Sprawy krajowe.

(Dekoracye.)

Lwów, 25. stycznia. Ze Złoczowa donoszą nam pod dniem
18. b. m.: Dnia dzisiejszego odbyło się w tutejszej sali ratuszowej
uroczyste przyzdobienie pięciu wójtów obwodu Złoczowskiego w
przeznaczone dla nich srebrne medale zasługi, w przytomności licznie
zebranego zgromadzenia przez naczelnika obwodu. Z gmachu magi-
stratualnego udało się potem całe zgromadzenie do kościoła, gdzie
uroczyste nabożeństwo zakończyło ten dzień pamiętny w dziejach
miasta Złoczowa.

Podobna uroczystość i według doniesienia tego samego dnia
odbyła się w Stryju, gdzie dziewięciu wójtów obwodu Stryjskiego
otrzymało przesłane im od Najjaśniejszego Pana małe srebrne me-
dale. Ten akt uroczysty tak wielkie zrobił na zgromadzonych mie-
szkańcach wrażenie, iż na wezwanie tamtejszego starosty obwodowe-
go, postanowili zrobić składkę pieniężną na założenie funduszu inwal-
lidów.

W Samborze odbyła się ta uroczystość rozdania medalów je-
szcze 27. grudnia, przy którejto sposobności czterech księży obrządku
gr. kat. i sześciu włościan obwodu Samborskiego przyzdobieni
zostali w te zaszczytne znaki cesarskiej łaski.

Wiedeń, 16. stycznia. Minister spraw wewnętrznych miano-
wał galicyjskiego gubernialnego koncepcję Dra. Ernesta Selig ko-
misarzem okręgowym drugiej klasy.

(Propozycya ministra kultury krajowej i górnictwa.)

Wiedeń, 16. stycznia. Dzisiejsza Wiedeńska gazeta zawiera
potwierdzone przez Jego ces. Mość propozycye ministra kultury kra-
jowej i górnictwa względem zaprowadzenia publicznych egzaminów dla
leśniczych, którym ma być przyznane uzdolnienie do prowadzenia nie-
zawisłe gospodarstwa leśnego, równie jak względem wykształcenia i
egzaminowania pomocników technicznych i ochrony lasów.

Egzamin jest trojaki: a) Każdy kandydat do egzaminu ma
przedłożyć komisji egzaminującej jaką przez siebie samego napisaną
rozprawę lub wypracowanie o przedmiocie swego zawodu, np. roz-
prawę o jakowej technicznej kwestyi spornej, o nowym wynalazku,
o jakim nowym pożytecznym pomysle, albo też wypracować na pi-
śmie, jak ma być urządzone pielęgnowanie i gospodarowanie lasem,
ułożyć plan do zaprowadzenia zębów, podziału lasów, szczególnego
z nich użytkowania, kosztorysy lasowe itp. a po skończonym egza-
minie dać namienionej komisji wszystkie te objaśnienia, jakich ona
zaząda w tej mierze, i jakie się potrzebne okazały dla przeświadczenia
się, że rzeczzone wypracowanie kandydat sam zrobić był w
stanie.

Następnie egzamin jest: b) najprzód pisemny. Podczas pise-
mnego egzaminu, który wszyscy kandydaci równocześnie składają, i
na jedne i te same odpowiadają zapytania, mają nad nimi ściśle czu-
wać zawsze po dwóch egzaminujących komisarzy. Niewolno kandy-
datom używać do tego książek albo pism pomocniczych i w przeciągu
dwunastu godzin mają bez opuszczenia lokalu, w którym składają
egzamin, złożyć swoje wypracowania. Kwestyi dla egzaminu na pi-
śmie mają dostarczyć publiczne naukowe zakłady leśnictwa.

Zaraz po egzaminie pisemnym nastąpi na drugi dzień c) egza-
min ustny. Podczas egzaminu ustnego, który się publicznie od-
bywać będzie, należy kandydatów wywoływać porządkiem przez lo-
sowanie oznaczonymi.

(Gminy uwolnione od ciężarów gruntowych.)

Wiedeń, 20. stycznia. Liczba tych dominiów, gdzie sprawę
uwolnienia gruntów od ciężaru za słusznym wynagrodzeniem można

już uważać za ukończoną — powiększyła się w pierwszej połowie
miesiąca stycznia 1850 o 18. Gmin do tych dominiów przynależnych
jest 129, a interesowanych i oraz obowiązanych stron 1606, ilość
zaś przypadającego dla poszkodowanych wynagrodzenia wynosi
312,630 złr. śr., z czego spłaconem już zostało 11,346 złr. 29 kr.
Z ogólnej sumy na 15,631 złr. 30 kr. obliczonych przychodów ro-
cznych wypłacono również za rok 1849, 650 złr. 8 1/4 kr., za 1850
95 złr. 3/4 kr., a na rachunek remanentów za rok 1848, 3323 złr. 42 1/4
kr. Łącznie z rezultatem do końca roku zeszłego w tym samym
względzie osiągniętym, wynosi liczba wszystkich tych dominiów 39 z
234 gminami, a ilość wynagrodzenia 440,704 złr. 11 1/3 kr. srebr. Co
do 18 na wstępie wspomnianych dominiów załatwiona jest sprawa
kwestyonowana we wszystkich ich gminach. Oprócz tego ukończono
czynność tę w wielu szczegółowych gminach do innych dominiów przy-
należnych. Tak np. ułatwiono się z tem w 22 gminach do państwa
gruntowego Podiebrad przynależnych, a to w ciągu od 17. grudnia
1849 do 10. stycznia 1850. Ilość wynagrodzenia wynosi w tych
gminach 22,462 złr. 40 kr., rocznych zaś przychodów 1123 złr. 8 kr.
śr. Na rachunek pozostałych z roku 1848 remanentów wypłacono od
tych gmin 553 złr. 51 3/4 kr. śr., a to w rocznych dochodach 36 złr.
4 1/2 kr., na kapitał zaś 708 złr. 5 kr. srebr. (O. C.)

(Sejm dla Szlązka wyższego i niższego.)

Wiedeń, 15. stycznia. Dzisiejsza gazeta Wiedeńska zawiera
konstytucyę krajową dla księstwa Szlązka wyższego i niższego. Sejm
zgromadza się w Opawie jako w stolicy księstwa. Składa się z trzy-
dziestu deputowanych, mianowicie:

- a) z dziesięciu deputowanych z pomiędzy mieszkańców kraju płą-
cących najwyższy podatek;
- b) z dziesięciu deputowanych większych miast i miasteczek;
- c) z dziesięciu deputowanych reszty gmin.

Wzmocniony wydział krajowy składa się z członków i zastęp-
ców wydziału krajowego, następnie z jednego deputowanego rady
miejskiej w Opawie, z jednego rady miejskiej w Cieszynie, z jednego
rady miasta Bilska, i z jednego z każdego wydziału okręgowego w
każdym politycznym okręgu księstwa, wybranego z tych korporacyj
absolutną większością głosów.

Dla wyboru deputowanych miast i miasteczek stanowią:

Opawa, Cieszyn i Bilsko po jednym okręgu wyborczym;
Wagstadt, Wiegstadt, Odrau, razem jeden okręg wyborczy;
Freudenthal, Benisch, Engelsberg, Würbenthal, razem jeden
okręg wyborczy;
Jägerndorf, Olbersdorf, razem jeden okręg wyborczy;
Freiwaldau, Johannisherg (Jauernigg), Zuckmantel, Friedeberg,
Weidenau, razem jeden okręg wyborczy;
Friedek, Oderberg, Freistadt, razem jeden okręg wyborczy;
Jablunkau, Skotschau, Schwarzwasser, razem jeden okręg wy-
borczy.

W okręgu wyborczym miasta Opawy wybranych będzie dwóch
deputowanych a w każdym z reszty ośmiu okręgów wyborczych po
jednym.

Dla wyboru deputowanych w gminach miejskich stanowi każdy
z siedmiu politycznych okręgów jeden okręg wyborczy w taki spo-
sób, iż ludność najwięcej zaludnionych okręgów Opawy, Cieszyna i
Freiwaldau, z wyłączeniem miast, miasteczek i włości mających oso-
bne prawo do wyboru, równie jak miejsce reprezentowanych na sejmie
margrabstwa Morawii, — wybiera po dwóch, a każdy z reszty
politycznych okręgów po jednym deputowanym na sejm krajowy. —
Każdy mieszkaniec miasta Opawy, mający z prawa udział w głoso-
waniu ma przy oddaniu głosu wymienić dwie osoby. W wyborach
miast Cieszyna i Bilska zachodzi według dotyczącego paragrafu tylko
ta różnica, iż każdy wybierający tylko jedną osobę ma wymienić.

(Nowa konskrypcya.)

Praga, 12. stycznia. Dowiadujemy się właśnie z najpewniej-
szego źródła, że w przyszłym tygodniu nastąpi nowa konskrypcya
ludności prazkiej. Ostatnia odbyła się w roku 1846, a że zwyczajnie
konskrypcya taka bywała co trzy lat odnawiana, przeto powinna
była jeszcze przeszłego roku nastąpić. Ale być może, że zawichrze-
nia w roku 1849 przeszkodziły temu. Zapowiedziana na przyszły
tydzień konskrypcya, będzie jak słyhać, służyć oraz za podstawę
przyszłym wyhorom dla wydziału miejskiego, sejmu krajowego, sejmu
rzeszy i sądu przysięgłych a zarazem także za normę do reorgani-
zacyi gwardyi miejskiej. (Lld.)

(Żandarmerya)

Inspruk, 10. stycznia. Gazeta Insprucka uważa rychło
zaprowadzenie żandarmeryi w Tyrolu za rzecz wielce pożądaną, albo-
wiem przez ten instytut, którego zaprowadzenia już dawno z upra-
wnieniem oczekujemy, staną się niepotrzebnymi strażnicy miejscowi,

gminni i pograniczni, którzy wiele kosztują a przecież nigdzie nie odpowiadają swemu przeznaczeniu. (Lld.)

(Przemowa Dra Jenny przy zagajeniu pierwszego posiedzenia komisji dla uwolnienia od ciężarów gruntowych.)

Tryest, 12. Stycznia. Komisarz ministerjalny przy komisji uwolnienia gruntów od ciężarów, mianowicie dla kraju koronnego Gorycyi, p. Dr. Jenny, zagaik dzisiaj pierwsze jej posiedzenie niemal temi słowy: Pierwszy od J. M. Cesarza zwołany parlament zadekretował uwolnienie gruntów od ciężarów, a monarcha uchwałę tę potwierdził. Jednem pociągnięciem pióra usunięto oddawne instytucje z którymi się ludność już dobrze obyla. Zadaniem jest przeto prawodawstwa pogodzić według słuszności zagrożone przeto interesa; dlatego też powołał rząd wszędzie mężów z rzeczą dobrze obeznanych i poruczył im to trudne zadanie: rozpoznać tak różnorodne pretensje, i w słuszny je sposób zagodzić. — P. Dr. Jenny uznaje zachodzące w tej mierze trudności, zwłaszcza że tyle interesów prowincjonalnych łączy się ściśle z kwestją warunkowej abolicji gruntów, zaczem jest tego mniemania, iż komisja powinna dążyć ku temu, aby tak zamiarom rządu jako i interesom kontrybuentów zadość było uczyniono. Wzywał członków komisji do gorliwego współdziałania według oznaczonych zasad. Mowę tę przyjęto zycliwie, a p. dr. Kandler wyrzekł w serdecznych słowach imieniem komisji zupełne uznanie wyrzeczonego w niej uzasadnienia. Oddając wszelką sprawiedliwość zycliwym rządowi zamiarom, wynurzył się z pochwałą względem zamiarów rządu zgodnych z życzeniami ludu, i zastanawiał się nad ważnością środka, który posiadłość gruntową oswoi. Po złożeniu wyrazu serdecznej przychylności i podzięki dla konstytucyjnego monarchy, wniosła komisja wraz z prezydentem swoim głośnie dla Domu cesarskiego wiwat, i następnie się rozeszła. (Lld.)

(Kurs wiedeński z 19. stycznia 1850.)

Obligacje długu państwa 5% — 96¹/₁₆; 4¹/₂% — 84⁹/₁₆; 4% — 74¹/₂; 2¹/₂% — 50¹/₂. Akcje bank. 1148. Losy z 1834 r. — 175¹/₂; — z 1839 r. 109¹/₄. Akcje kolei półn. 110¹/₄.

Hyszpania.

(Izba deputowanych.)

Madryt, 10. stycznia. Komisja izby deputowanych mianowana wczoraj w biurach dla rozpoznania wniosku rządowego o budżecie, jest tendencji ministerjalnej, i oświadcza się przeto za przyjęciem wniosku. Po odczytaniu jej sprawozdania zażądało natychmiast kilku deputowanych należących do opozycji, wolności mówienia. — W poniedziałek rozpocznie się dalsza dyskusja. Poprawki będą dość liczne, a debaty potrwać najmnij cały tydzień. W ogóle sądzą tu wszyscy, że po otrzymaniu autoryzacji, której ministrowie żądają, kortezy zostaną najpierw odroczone a w wrześniu rozwiązane. W takim razie zwołanoby przy schyłku roku nową izbę. (P. S. A.)

Francya.

(Posiedzenie izby prawodawczej z d. 17. stycznia.)

Paryż, 17. stycznia. Na dzisiejszem posiedzeniu zgromadzenia narodowego toczyła się dalsza dyskusja nad projektem ustawy nauk. Po trzech mowcach, których mowy żadnego prawie niewzbudziły zajęcia w zgromadzeniu, niewyświecili bowiem żadnej nowej strony przedmiotu w kwestyi będącego, wstąpił na mównicę hr. Montalembert, lecz trwało jakiś czas, nim się uciżyło, a on mógł zabrać głos. Mowca dał zaraz na wstępie właściwą definicyę praktycznego i teoretycznego socjalizmu. Praktyczny socjalizm pokazał się, według jego zdania 15. maja, 24. czerwca i 13. lipca; teoretyczny zaś socjalizm objawia się w dziennikach demokratycznych, które pragną władzy, by łatwiej rozwiązać społeczeństwo. Potem porównał mowca nauczycieli stanu duchownego z nauczycielami gmin, przyznając pierwszym nierównie większe zasługi. Następnie mówił o potrzebie rzucenia się w objęcia religii, przypisując brakowi religii rewolucje, które Francję od czasu do czasu nawiedzały. Rozwijając metodycznie swój system, cytując mowca pojedyncze ustępy z dzieł pp. P. Leroux, Proudhon i V. Cousin, które mu służą jako dowody jego twierdzeń. Montalembert oświadczył, że jedynym środkiem do ocalenia społeczeństwa zagrożonego socjalizmem jest, powierzyć wychowanie i nauczanie młodzieży księżom. Prawa strona nie uważa na tok mowy, toż samo czyni i lewa. Tem obrażony opuścił Montalembert mównicę nieskończywszy swej mowy.

Na 20 minut zawieszono posiedzenie, poczem mowca powtórnie wstąpił na mównicę i dalej swoją rzecz prowadził.

(Pocztą francuską z d. 16 stycznia.)

Paryż, 16. stycznia. W większości zgromadzenia narodowego okazuje się znowu dążność do rozdzielania się na różne frakcje. Stronnictwo Odilon Barrota zamierza odosobnić się tak od partji ministerjalnej jako też i od legitymistów, a stowarzyszenie reprezentantów należące do partji pałacowej uznawać tylko w szczególnie ważnych wypadkach za ognisko całej większości. Z drugiej zaś strony organizuje się od czasu powrotu jenerała de Lamoricière coraz ściślej stowarzyszenie konstytucyjne.

Projektowane odroczenie się zgromadzenia narodowego nie wielu pono liczy zwolenników pomiędzy reprezentantami. Gdyby ministerjum chciało obecnie zaproponować ten środek, tedy mogłoby znaleźć najwięcej 80 do 100 przychylnych w tej mierze dla siebie głosów.

Miejscy obywatele w Paryżu mają podać petycję do zgromadzenia narodowego względem podwyższenia płacy dla prezydenta, aby przeto dać nowy popęd obrotowi handlowemu i przemysłowości. — Prawie wszyscy kramarze i właściciele sklepów na bulwarze przystąpili do tej petycji.

Nowy prefekt policyi Carlier zgromadza teraz u siebie każdego poniedziałku czwartą część paryżkich komisarzy policyjnych — których jest w ogóle 48, by tym sposobem zaprowadzić w operacyach policyi paryskiej bardziej sprężyste działanie i zgodność.

Słychać, że tygodnik niedzielny „Napoleon“ wychodzić będzie jako czasopismo codzienne.

Mowa Wiktora Hugo, tak dalece oburzyła partję katolicką, że dzisiaj odbyło się jeszcze przed posiedzeniem osobne tego stronnictwa zgromadzenie, dla wyboru mowcy refutującego. Preponowano najprzód na mowę p. Montalembert, po krótkich jednak w tej mierze debatach zgodzono się na wybór p. Poujoulat, również dawnego w obozie katolickim partyzanta. Mowca ten jednak nie mówił na pamięć, a rzecz wiadoma, że mowa czytana nie tak silnie wpływa na umysły. Mimo to nie szczędziła „Prawa“ dla niej głośniejszych aplauzów. Montalembert wystąpi później z drugą mową. (P. S. A.)

(Pocztą francuską z d. 17. stycznia.)

Paryż, 17. stycznia. Minister robót publicznych był wczoraj na posiedzeniu komisji budżetu, gdzie zakończono sprawę kolei żelaznej z Paryża do Avignon. Sprawozdanie będzie wkrótce przedłożone izbie, ponieważ niezmieniono dawniejszego projektu.

Prokurator republiki przy trybunale pierwszej instancji kazał wczoraj skonfiskować dziennik „Liberté“ na poczie i w redakcyi. — Przeciw wydawcy ma być wytoczony proces z powodu trzech artykułów, z których jeden ma napis: „Organizacya oporu.“ Także z doniesienia umieszczonego niedawno w tym dzienniku, jakoby towarzystwo ubiegające się o kolej żelazną z Paryża do Avignon miało ofiarować podarunek w sumie 1¹/₂ miliona, ma się wydawca usprawiedliwić przed sądem. Pod prezydenturą pana Dufaure uformowało się stowarzyszenie, którego honorowymi prezydentami są arcybiskup i prefekt departamentu Sekwany. Jedynym celem tego stowarzyszenia jest polepszenie bytu głuchoniemych, o których się dotychczas tylko częściowo starano.

Dziennik „Événement“ donosi, że „Dix Decembre“ przestaje być organem pałacu Elysée, miejsce jego ma zastąpić dziennik „Napoleon“, który od 1. lutego codziennie ma wychodzić; dotychczasowy redaktor dziennika „Dix Decembre“ otrzyma order legii honorowej.

Mówią, że prezydent Bonaparte pośliznąwszy się upadł i cokolwiek się skaleczył. (P. S. A.)

Włochy.

(Dekret księcia Parmy.)

Parma. Gazzeta di Parma zawiera następujący dekret:

My Karol III. Bourbon, Infant Hiszpanii, z Bożej łaski książę Parmy i t. d. i t. d. i t. d.

W skutek sprawozdania i propozycyi Naszego prezydenta finansów postanowiliśmy:

1. Mianować komisję, która się uda do Padwy dla zlikwidowania tamże w porozumieniu z c. k. austr. komisarzami należności dłużnych, które Nasze państwa cesarskiemu rządowi uczyniły, a to częścią pod względem indemnizacji, którą przyznał Piemont na mocy zawartego w roku 1849 traktatu pokoju, częścią pod względem pieniężnej i materyalnej pożyczki, która w sierpniu 1848 i później była zaliczona z góry tym c. k. wojskom, które nie składały żadnej części załogi, i w Naszych księstwach przez niejakiś czas stały na kwatery lub tylko przez nie przeciągały.

2. Niniejsza komisja składa się z panów, kawalera Cattari Giuseppe, cywilnego i kryminalnego sędzi, Gherardo, podpułkownika bez służby i Bagatta Paolo, podporucznika w Naszym wojsku.

3. Nasz minister finansów otrzymał polecenie wykonać niniejszy dekret.

Dano w Parmie 3. stycznia 1850.

W imieniu Jego królewicz. Mości

Prezydent finansów,

M. A. Onesti.

(Korespondencya z Rzymu w „Independance belge“.)

Rzym. Dziennik „Bulletin de Paris“ zawiera korespondencyę z Rzymu mieszczącą w sobie niektóre dość ciekawe szczegóły o izraelitach mieszkających w Ghetto. Przytaczamy je tu, nieręczę jednak za ich prawdziwość.

Po średnich wiekach postanowili żydzi, będąc bez ustanku wystawieni na zelżywe obchodzenie się ze strony ludności chrześcijańskiej wśród której mieszkali, obrać sobie mieszkanią przytykające jedne do drugich a odosobnione od mieszkani chrześcijańskich. Tym końcem udali się z prośbą do papieża, aby im pozwolił mieć osobną dzielnicę wyłącznie przez nich zamieszkaną i obwiedzioną murem ku obronie przeciw napadom ludności chrześcijańskiej. Papież zezwolił na to lecz pod jednym warunkiem: aby się gmina izraelska obopólnym kontraktem z właścicielami domów tej dzielnicy obowiązała na wieczne czasy mieszkać w tych domach, i aby z drugiej strony właściciele nigdy niemogli podwyższać czynszu od tych pomieszek.

Wiadomo, iż w Rzymie tak jak prawie na całym świecie izraelici nie posiadają własności nieruchomości, że nawet poniekąd mają naturalny wstręt do nabywania podobnych posiadłości. Żydzi więc w Rzymie mają przytem korzyść, iż zostają w swojej dzielnicy Ghetto,

gdzie czynsz domowy od trzechset lat nie był podwyższony i według obopólnego kontraktu podwyższony być nie może.

Wtedy tylko, gdy izraelici okazali chęć mieszkania w Rzymie po za obrębem wyznaczonej sobie dzielnicy, rząd uczynił ich uważnymi, że właściciele domów już tem samem mają prawo zerwania, równie jak oni, starożytnego kontraktu, i podwyższenia czynszu domowego, co w miarę jak obrót pieniężny wszędzie indziej zwiększył dochody tego rodzaju. Izraelici zastanowiwszy się nad swoim interesem żądali tylko, aby zostać w Ghetto. Trzeba także wiedzieć, że domy tej dzielnicy przedstawiają widok zniszczenia, które razi oczy przybyszów, albowiem właściciele pobierając tylko zbyt szczupłe dochody z tych realności, każą w nich robić tylko niezbędnie potrzebne reparatury.

Nieidzie tu więc weale o ogólne położenie izraelitów w Rzymie, albowiem oni sami nie pragną w tej mierze zmiany. Emancypacya której się domagają i którą dla nich reklamują w Paryżu, tyczy się tylko koncesyi niektórych praw, których dotychczas nie mieli, a mianowicie prawa przypuszczenia do złożenia świadectwa w sądzie. Żądają także zniesienia podatku katechumenów, lecz to są tylko drobności niemające znaczenia politycznego. (Indep.)

(Rozruchy w Sycylii. — Okólnik księcia Satriano.)

Neapol, 6. stycznia. Zaprowadzenie nowych podatków i rozwiązanie gwardyi narodowej wywołało w Sycylii rozruchy. Rząd był w wielkiej obawie i posłał liczne wojsko do Palermo.

Dziennik urzędowy zawiera okólnik królewskiego namiestnika w Sycylii, księcia Satriano, w którym wezwani są intendanci prowincyi, by uspokoiili umysły ludu tem zapewnieniem, że oprócz już publikowanych żadne nowe podatki zaprowadzone nie będą.

Niemce.

(Wniosek względem Szleszwig-Holsztynu.)

Mnichów, 16. stycznia. Na dzisiejszej sesyi izby deputowanych przyszedł do dyskusyi wniosek deputowanych Schönfelder i dra. Rauch: 1) Izba deputowanych wyraża niezawodną nadzieję, że tutejszy rząd wspólnie z innemi niemieckimi państwami lub z pojedynczymi z nich ile możności starać się będzie o to, by nie zawarto takiego pokoju, któryby praw księstwa Szleszwig-Holsztynu, a tem samem honoru Niemiec niezabezpieczył. 2) Izba deputowanych zaręcza królewskiemu rządowi z góry swoją pomoc, jeżeli do osiągnięcia tego zamiaru potrzebną była. — Wniosek ten przyjęła izba, a to w tym samym składzie, jak deputowany Kirchgessner zaproponował, jednogłośnie.

(Bawarski bank narodowy.)

Mnichów, 15go stycznia. Bank bawarski którego kapitał składa się obecnie z 13 milionów reńskich a łącznie z dalszemi akcyami może dość do 20 milionów, odbył na dniu wczorajszym i dzisiejszym tegoroczne swe posiedzenie wydziałowe. Rok 1849 (czternasty istnienie tego banku) przyniósł dlań czystego dochodu 670.278 złr. 11 kr., z czego odłożono 63.119 złr. 32 kr. do funduszu rezerwowego, reszta zaś przypada do podziału między akcyonaryuszów. Fundusz rezerwowi banku wynosił 31. grudnia r. z. 736.543 złr. 50 kr.; suma zaś puszczonej w obieg i ciągle kursujących banknotów 5.200.000 złr. (A. A. Z.)

(Postanowienie rządu względem obwinionych o polityczne przestępstwa.)

Karlsruhe, 12. stycznia. Wysokiem postanowieniem z 29. grudnia roku zeszłego polecił wielki książę ministerstwu sprawiedliwości uwiadomić tych wszystkich o udział w ostatnim powstaniu obwinionych, którzy emigrować pragną, że o pozwolenie na to mogą dopiero po zapadłym wyroku upraszać w drodze łaski, gdyż pierwiej takowe nikomu udzielonem być nie może, i że przeto oświadczenie także ze strony obżałowanego nie może być przyczyną zwłoki w załatwianiu i sądzeniu pojedynczych spraw karnych. (P. S. A.)

(Wniosek deputowanego Bünger w zgromadzeniu krajowem.)

Kiel, 17. stycznia. Na dzisiejszem posiedzeniu odczytał prezydent zaraz na wstępie wniosek deputowanego Bünger tej osnowy: Zważywszy, że negocjacje z Danią nie doprowadzą już zapewne do pożądanego rezultatu, lecz tylko mogą się przeciągnąć na większą rozpacz i upadek kraju;

zważywszy dalej, że położenie mieszkańców księstwa Szleszwickiego staje się wśród obecnych okoliczności coraz nieznosniejsze, i że dłuższe potrwanie podobnego stanu nie tylko zagraża zniszczeniem materialnych interesów księstw, lecz nadto podkopuje publiczną moralność a polityczne stanowisko szleszwicko-holsztyńskiego państwa czyni coraz niepewniejszym;

zważywszy nareszcie, że względem zajęcia znów Szleszwiku nie zachodzą żadne nie do zwalczenia trudności polityczne lub strategiczne, i owszem możnaby się spodziewać istotnych korzyści z podobnego kroku,

zaczem po ścisłej w tej mierze rozprawie postanawia zgromadzenie krajowe wezwać wielkorządztwo, aby zerwawszy płonne z Danią negocjacje, kazało znów obsadzić księstwo Szleszwickie jak najspieszniej wojskiem szleszwicko-holsztyńskim.

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 17. stycznia.)

Met. Austr. 5% — 86. Akcy bank. 1268. Sard. 33½. Hyszp. 3% — 29¾. Polskie 300 — 121; 500 — 81. Met. austr. 4½% — 75¾. Obrot słaby.

Prusy.

(Wiadomości bieżące.)

Berlin, 19. stycznia. Podobno niepotwierdzą się rozgłoszone przez niektóre tutejsze dzienniki oczekiwania o porozumieniu się korony z izbą względem propozycji konstytucyjnych. Powtarzamy jeszcze raz, że przy ustawicznym chwianiu się we wszystkich sferach, niepodobna w najbliższym momencie coś stanowczego przepowiedzieć, — i tak pozostanie jeszcze przez dni kilka — atoli wczoraj stan rzeczy, jak nam z dobrego źródła doniesiono, był następujący: Propozycje Camphausena miał król na teraz stanowczo odrzucić i oświadczył, że jeżeli izby odrzucą projekta z dnia 7. b. m., tedy on dla braku izby pierwszej, niegotową konstytucyę zaprzysiędź nie może. Natomiast konstytucya, o ile przez połączoną rewizyę jest ukończona, będzie republikowana jako stanowczo prawomocna ustawa kraju z zastrzeżeniem porozumienia się o niektóre jeszcze niedostateczne postanowienia. Ale najważniejsza jest: że ministrowie teraz postanowili, nawet choćby jak się spodziewają, odrzucono propozycyę rządu, nieustąpić z swojego miejsca. — Sprawozdanie pana Simson będzie aż dzisiaj rozdane, tak, iż nateraz jeszcze niepewna jest, czy obrady in pleno izby drugiej już we wtorek nastąpić mogą; wtedy najpóźniej we środę się odbędą. Względem przewidzianego rezultatu tych obrad dotychczas niezmienione są bynajmniej zdania, gdyż partye „Mielentz i miasto Londyn“ obstają ciągle przy swoim zdaniu odrzucenia propozycji. Z tem wszystkiem dzisiaj wieczór miała się jeszcze odbyć obrada partyi, na której miano nadzieję uzyskać przynajmniej częściowe przyłączenie się partyi Mylius (frakeya Bodelschwinga); w takim razie oświadczyłaby się izba jeszcze liczniejszą większością za odrzuceniem sprawozdania komisji. — Pomimo wielkiego oporu, w jakim zostają partye Mielentz i Miasto Londyn przeciw propozycjom rządowym z dnia 7. b. m., właśnie przewodzący tych partyj obchodzili dnia 18. b. m. rocznicę koronacyi i rozdawania orderów w Prusiech, ucztą w hotelu Miasto Londyn. — Prokurator królewski wytoczył wczoraj na deputowanego proboszcza Schaffranek z górnego Szlązka skargę o zdradę stanu za jego udział w uchwałę byłego narodowego zgromadzenia względem odmówienia podatków; przyczem doręczono mu pozew, aby się dnia 4. lutego b. r. o dziewiątej przed południem stawił przed tutejszym sądem przysięgłych. — Dzień 17. b. m. wyznaczony był jako termin, w którym należało wypowiedzieć Danii rozejm, jeżeliby się skończył, a że to nienastąpiło, tedy choćby nie przyszedł do skutku pokój, o który się teraz układają, jednak przed 17. kwietnia b. r. nie mamy się obawiać rozpoczęcia na nowo kroków nieprzyjacielskich, gdyż według konwencji należy rozejm zawsze od sześciu do sześciu tygodni wypowiadać.

W komisji finansowej izby drugiej przyzwolono i podpisano dziś bardzo gruntownie wypracowane sprawozdanie o podatku dochodowym i zmienionym składzie podatku klasycznego. Dla spiesznego rozpowszechnienia posłano to sprawozdanie do druku, i dla tego za ośm dni może być wzięte pod obrady in pleno.

(Zmiana rzeczy — p. Radowitz.)

Berlin, 20. stycznia. Transakcyja zostawiona na opatrność Boską t. j. nikt się już nią nie opiekuje. Ministrowie nie mieli upoważnienia do przyjęcia propozycji pana Camphausen. Namysliła się więc większość, izby się bez potrzeby mogła skompromitować. Tym sposobem transakcyja stała się problemem. Co zrobi korona? tego nikt nie wie. Co poczną izby? tego również nikt jeszcze nie wie. Poselstwo króla wpada teraz w sam środek debat izby. Moją rzeczą, pisze korespondent, nie jest prorokować przyszłe wypadki. To jednak pewna, że się dziś stan rzeczy zmienił. — Co wczoraj jako pogłoskę głoszone w naszych towarzystwach, to się dziś stało pewnością. Pan Radowitz spodziewany jest w Berlinie. Miał on przybyć jeszcze dziś wieczór. Jego obecność może tylko dobre skutki za sobą pociągnąć, on bowiem musi pojmować, oco idzie. (B. Z.)

(Kryzys konstytucyjna. Obchód rocznicy królestwa. Druga izba.)

Berlin, 20. stycznia. Dziś była znowu rada ministeryalna, na której znowu dyskutowano nad kwestyą konstytucyjną. Większość drugiej izby staje znowu w daleko większej opozycji w obec przedłożonych projektów rządowych, aniżeli przed kilkoma dniami. Ta opozycja istotnie tylko przezto została wywołana, iż ze strony gabinetu jeszcze niedano stanowczej deklaracyi względem ewentualnego przyjęcia skromnych projektów pośredniczących, co z powodu usposobienia pewnych osób nawet nastąpić nie mogło. — W królewskim zamku odbył się dziś według przyjętego zwyczaju obchód orderowy po odprawieniu uroczystego nabeżeństwa. Długi szereg złocistych powozów na placu zamkowym jest jedynym znakiem przypominającym, że królestwo w Prusiech dziś obchodzi swoją sto pięćdziesiątą rocznicę. O ile się dowiedzieć można, niestwierdzają się pogłoski o wiekich festynach dworskich, jakie się odbyć mają przy tej sposobności. — Druga izba będzie jutro miała posiedzenie. Najważniejszym przedmiotem porządku dziennego będzie odpowiedź na interpelacyę deputowanego Besler względem Meklenburga. — Zresztą zajmie się izba tylko załatwianiem kilku petycji i dalszą dyskusyą nad budżetem. Debata nad konstytucyą zacznie się zapewne dopiero we czwartek. (B. Z.)

(Kurs giełdy berlińskiej z 19. stycznia.)

Dobrowolna pożyczka 106¾. Oblig. długu państ. 88. Akcy bank. 94½. L. Polskie listy zast. —. Pols. 500 — 80¾ L.; 300 — 122 L. Frydrychsory 13¼. Inne złoto za 5 tal. 12¼. Austr. bank. 91½. L.

Rosya.

(Transport gotowizny.)

Petersburg, 12go stycznia. Tutejsze dzienniki donoszą: Z powodu umniejszonych zapasów brzęczącej monety a namnażania się sztab złotych z srebrem przymieszanych w kasie expedytury biletów kredytowych, uznano za rzecz potrzebną wyjąć do 5 milionów rubli srebrnych w gotowiznie z funduszów expedytury złożonych na zapas w sklepianach Petersburgskiej fortecy, a natomiast złożyć tam do schowku sztaby złote. Na dniu do tego oznaczonym (5 stycznia) odbyło się sprawdzenie przeznaczonej do transportu wartości równiającej się idącemu w zamianę kapitałowi, a to w przytomności adjutanta, skarbowego kontrolora, członków rewidującego komitetu, deputowanych ze strony giełdowego kupiectwa, i zagranicznych agentów handlowych, — mianowicie zaś: w monecie złotej (3%) 2,060,000 rubli srebr., w monecie srebrnej 3,000,000 rubl., i 126 sztab złotych z srebrem przymieszanych wagi 259 pudów 3 funtów 20 zołotników 72 doliów wartości 3,294,765 rubli 80¹/₄ kopiejek srebr. Następnie przystąpiono w obecności powyżej wymienionych osób do wysłania tych skarbow., a to pod asekuracją umyślnie do tego odkomenderowanego oddziału piechoty i jazdy pod dowództwem jednego oficera sztabowego. Po ukończeniu na tymże jeszcze dniu transportu spisano bilans, z którego okazuje się, że w sklepianach fortecy Petersburgskiej pozostało funduszu łącznie z wniesionemi teraz sztabami złotemi wartości 3,294,765 rubl. 80¹/₄ kop., a po odtrąceniu wyjętej z tamtąd sumy w złotej i srebrnej monecie — w ogólnej wartości 99,763,360 rubli 99¹/₄ kopiejek srebr. Likwidację tę podpisali na posiedzeniu rady kredytowych w państwie zakładów odbytem na dniu 5. stycznia pod prezydencją radcy państwa i jeneralnego adjutanta, księcia Alexandra Iwanowicza Czerniszewa — członkowie pomienionej rady, tudzież delegowani giełdowego kupiectwa i zagraniczni ajenci handlowi. (P. S. A.)

Rzecz domowa.

Lwów. Wydział gminy stołecznego miasta Lwowa, a mianowicie jego sekcyja dla wniosków organizacyjnych, naradza się od niejakiemu czasu bardzo pilnie nad projektem do ustawy gminy dla miasta naszego.

Przełożony wydziału zagaił pierwsze posiedzenie następującą przemową:

„Ułożony przez referenta P. Dra Gnoińskiego projekt ustawy gminnej dla miasta Lwowa już leży na radnym stole sekcyi. Gdy takowy poprzednio odczytany został, zamyśla sekcyja przedsięwziąć rozpoznanie onego i obradować nad układem pojedynczych paragrafów.

Poczytuję sobie za obowiązek przed zaczęciem narady kilkoma słowy odezwać się do szanownego zgromadzenia.

Słowa moje są bez wątpienia tylko odgłosem z waszego łona moi Panowie!

Z tem wszystkiem czuję się być gminie, którą zastępujemy, obowiązany, abym je wyrzekł jawnie i stanowczo.

Ustawa gminna ułożyć się mająca ma być zasadniczem prawem dla gminy złożonej z niemal 80,000 dusz, dla miasta, które widocznie się wznosi i którego mieszkańcy z różnych składają się narodowości.

Toż zasadnicze prawo ma odpowiadać stosunkom miejscowym i wszelkim wymaganiom słuszności, winno być zatem w ten sposób ułożone, ażeby ściśle i bezstronnie popierało dobro wszystkich członków gminy bez różnicy, ażeby było wynikiem dobroczynnego, skutecznego i ożywiającego zarządu gminy i jej własności.

To zadanie jest zewszeczmiar trudnem i zaledwo osiągniętem być może.

Lecz na kuli ziemskiej niema nie takiego, coby zupełnie było doskonałem.

Człowiek wypełnia obowiązek pełnomocnika, jeżeli działa podług najlepszej wiedzy i sumienia, i jeżeli się tak szczerze zajmuje dobrem swych bliźnich, jak swoim własnym.

Wiecej niebędą i niemoga komitenci wasi żądać od was, moi Panowie!

Wielką jednak na siebie ściągnelibyscie panowie odpowiedzialność, gdybyscie przedmiotowi narady, który jest tak ważnym, mniej poświęcali troskliwości.

Uzasadnione, wszelkiego uznania godne uchwały i czynności wydziału — stosunkowo zaś Sekcyi — od czasu zawiązania się, są najpewniejszą rękojmią pomyślnego skutku naszych terażniejszych posiedzeń.

Nadto znachodzimy w ułożonych już ustawach gminnych dla niektórych głównych miast monarchyi — między któremi ustawa dla Pragi z małemi odmianami od najwyższej władzy już ma być przyjętą — tudzież w ustawie gminnej z dnia 17. marca 1849 — nakoniec w instrukcyi dla wydziału lwowskiego z 30. kwietnia 1849, l. praes. 4961 — skazówki dla dzieła, które utworzyć mamy.

To dzieło wszakże nie tylko słusznym wymaganiom gminy odpowiedzieć winno, ma ono także wydziałowi miejskiemu w obec wysokiego rządu przynieść zaszczyt i oraz krajowi posłużyć za wzór lojalności i obywatelskiego ducha.

Do osiągnięcia takich wyników chcecie zatem Panowie działać i dążyć! —

Wdzięczność gminy, — spokój, pomyślność i dobry byt w jej łonie, będą nagrodą prac waszych.

Dowiedziecie się nakoniec panowie o treści dekretu prezydium krajowego z dnia 27. września 1849, polecającego wypracowanie i przedłożenie naszej ustawy gminnej.

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie lwowskim.)

Lwów, 18, stycznia. Na targach w Gródku, Jaryczowie i Szczercu sprzedawano w pierwszej połowie stycznia w przecięciu korzec pszenicy po 15r.—14r.22k.—14r.12k.; żyta 11r.—10r.5k.—11r.12k.; jęczmienia 10r.15k.—9r.43k.—9r.48k.; owsa 6r.—5r.50k.—5r.23k.; hrzeczki 9r.—7r.30k.—8r.5k.; kartofli 0—3r.—4r. Celnar siana kosztował 2r.38k.—0—4r.22k. Za sąg drzewa twardego płacono 20r.—15r.—17r.30k.; miękkiego 16r.15k.—12r.30k.—14r. Funt mięsa wołowego 8¹/₄k.—10k.—8³/₄k. Garniec okowity 3r.45k.—2r.30k.—4r. w. w. Kukurudzy, nasienia koniczy i wełny nie było w handlu.

(Ceny targowe w księstwie Bukowiny.)

Czerniowiec, 19. stycznia. Wełnę dwóch pierwszych tygodni b. m. sprzedawano w Czerniowcach korzec pszenicy po 4 złr. 4 kr.; żyta 2r. 44k.; jęczmienia 2r. 44k.; owsa 1r. 48k.; kukurudzy 2r. 44k.; kartofli 1r. 12k.; nasienia koniczy 58r.; celnar siana po 30 k.; celnar wełny 22 r.; sąg drzewa twardego po 12 r.; miękkiego 8r.48k.; funt mięsa wołowego 3¹/₅k.; garniec okowity 1r.46¹/₄k. W Suczawie: korzec pszenicy 4r.; żyta 2r. 48k., jęczmienia 2r. 40k.; owsa 2r., kukurudzy 2r. 24k.; kartofli 1r.; celnar siana 40k.; sąg drzewa twardego 11r. 44 k.; funt mięsa wołowego 3¹/₅ k.; garniec okowity 53¹/₄ k. W Sadagórze: korzec pszenicy 4 r. 4k.; żyta 2r. 56k.; jęczmienia 2r. 44k.; owsa 1r. 32k.; kukurudzy 2r. 24k.; celnar siana 40k.; sąg twardego drzewa 10r.48k.; funt mięsa wołowego 3¹/₄k.; garniec okowity 1r.4k. W Radowcach: korzec żyta 2 r. 48 k.; jęczmienia 2r. 24 k.; owsa 1r. 45 k.; kukurudzy 2r. 30k.; kartofli 48k.; celnar siana 30k.; sąg drzewa twardego 7r.30.; miękkiego 5 r. 36 k.; funt mięsa wołowego 3¹/₄ k.; garniec okowity 3r. 20k. W Wisznitu: korzec pszenicy 6r.10k.; żyta 3r.48k., jęczmienia 3r. 20k.; owsa 1r. 40k.; kukurudzy 3r. 15k.; kartofli 1r. 12k.; celnar siana 45k.; celnar wełny 18r.; sąg drzewa twardego 8r., miękkiego 6r.; funt mięsa wołowego 3k.; garniec okowity 1r.

Kurs lwowski.

Dnia 26. stycznia.

W monecie konwencyjnej.

	gotówka		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	5	13	5	17
Dukat cesarski	5	16	5	20
Półimperyal zł. rosyjski	9	8	9	11
Rubel fr. rosyjski	1	46	1	47
Talar pruski	1	36	1	38
Polski kurant i pięciozłotówk.	1	18	1	19
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr.	99	55	100	6
Galicyjskie l. z. w kasie T. Kr.	100	—	100	24

(Kurs wekslowy wiedeński z 19. stycznia.)

Amsterdam 156 l. 2. m. Augsburg 112 p. uso. Frankfurt 110¹/₄ p. 3. m. Genua 130 l. 2. m. Hamburg 164¹/₂ l. 2. m. Liworno 110¹/₄ l. 2. m. Londyn 11.12 p. 3. m. Medyolan 100¹/₂ p. 2. m. Paryż 132¹/₄ p. 2 m. Agio duk. ces. 18¹/₄. Napoleond. 8.59. Szufrynów 15.45. Agio srebra 11¹/₄.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 25. stycznia. Chłędowski Otto, z Jasła. — Makomaski Antoni, z Polski. — Rosnowski Felix, z Żółkwi.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 25. stycznia. Ozurewicz, c. k. radca kryminalny, do Hermanstadu. — Ilukiewicz Erazm, do Schodni. — Piegiowski Felix, do Winogrodu. — Szumlański Jan, do Brzeżan. — Postruski Klemens, do Złoczowa.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 24. stycznia.

Pora	Barometr w mierze sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Średni stan tem- peratury do 6. z. r.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god. z. r.	27 9 2	— 5°	— 2,4°	zachod.	pochmur.
2 god. z. r.	27 8 5	— 3°	— 5°	póln. zachod.	poch. zawierz.
10 g. z. r.	27 8 0	— 2,4°		zachod.	„

Uwaga: Dnia 26. stycznia o 6. godzinie zrana pokazywał Term. — 0°.

T E A T R

Dzisiaj: **Die Oesterreicher in Ungarn, oder: Soldaten-treue.**

Jutro: **Reduta.**

W poniedziałek: komedia ze śpiewami „Chłopiec okrętowy” i „Szlachta czynszowa.”